

فارسی ششم: حکایت درخت علم

داستانی زیبا از مثنوی معنوی درباره‌ی راز جاودانگی

Elnaky.com

شایعه‌ی عجیب:

حاکمی شنید که در هندوستان
درختی است که اگر کسی میوه‌ی آن
را بخورد، هرگز پیر نمی‌شود!

تصمیم حاکم:

او بی‌درنگ یکی از نزدیکانش را برای
یافتن این درخت جادویی به سوی
هندوستان روانه کرد.

Elnaky.com

جست و جوی طولانی:

سرانجام، حلق: سرانجام، خسته و
نامید شد و قصد بازگشت به
شهر خود را کرد.

تمسخر مردم:

تمسخر مردم: با هر کس در این
باره گفت و گو می کرد، با تمسخر
و تعجب روبه رو می شد.

ناامیدی مطلق:

فرستاده‌ی حاکم سال‌ها در هند
جست و جوی کرد، اما به
نتیجه‌ای نرسید.

آخرین امید: فرستاده پیش از سفر
بازگشت، با دانشمندی بزرگ
روبه‌رو شد و با چشمانی گریان،
ناامیدی خود را بیان کرد.

پاسخ شگفت‌انگیز دانشمند: با
لبخند گفت: «این درختی که
تو به دنبال آن هستی، همان
درخت علم است!»

پاسخ شگفت‌انگیز دانشمند: با
لبخند گفت: «این درختی که تو به
دنبال آن هستی، همان درخت علم
است!»

Einaky.com

تفاوت ظاهر و باطن (صورت در برابر معنا)

منظور واقعی دانشمندان
(باطن / معنا)

- علم، دانش و آگاهی.

- جاودانگی نام و یاد انسان
به خاطر کارهای بزرگ و
دانایی.

آنچه فرستاده می‌پنداشت
(ظاهر / صورت)

- یک درخت واقعی با
برگ و شاخه.

- میوه‌ای که جلوی پیر
شدن و مرگ بدن را
بگیرد.

شیخ خندید و بگفتش ای سلیم
این درخت علم باشد ای علیم
توبه صورت رفته ای، ای بی خبر
زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر

معنی روان: دانشمند خندید و گفت:
ای مرد ساده دل! این درخت، همان
«علم» است. تو فقط به ظاهر کلمات
فقط به ظاهر کلمات توجه کردی و به
همین دلیل از درک معنی واقعی آن
بی نصیب ماندی و میوه ای نگرفتی.

جلال الدین محمد
شنوی معنوی

گه درختش نام شد، گاه آفتاب
آن یکی کش صدهزار آثار خاست
گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب
کمترین آثار او، عمر بقاست

معنی روان: گاهی به علم می‌گویند درخت، گاهی آفتاب، گاهی دریا (بحر) و گاهی ابر (سحاب). علم صدها هزار فایده و اثر خوب دارد که کوچک‌ترین آن‌ها، جاودانگی و ماندگاری نام انسان است.

سوال کتاب: در این شعر، علم به چه چیزهایی مانند شده است؟ (چرا؟)

Einaky.com

درخت

(چون رشد می‌کند و
میوه می‌دهد)

آفتاب

(چون تاریکی نادانی را
روشن می‌کند)

**علم
(دانش)**

بحر / دریا

(چون وسیع، عمیق
و بی‌کران است)

سحاب / ابر

(چون می‌بارد و به ذهن‌ها
طراوت می‌بخشد)

پیام اصلی درس: کسی که علم می‌آموزد و دانا می‌شود، نام و یادش تا ابد زنده می‌ماند. این همان «**عمر جاودان**» است که هیچ‌گاه از بین نمی‌رود. دانایی، بزرگ‌ترین جادوی جهان است!